

Sygn. akt: III Ua 1/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Sędziowie:	SSO Bożena Beata Bielska SSR del. do SO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27.01.2014r. w O.

sprawy z odwołania W. O.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

na skutek apelacji odwołującego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce

z dnia 24.01.2013r. sygn. akt IVU 169/12

orzeka:

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję z dnia 06.08.2012r. znak (...)w ten sposób, że w pkt. I decyzji zalicza W. O.do stopnia niepełnosprawności znacznego i w pkt. V decyzji wskazuje, że ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 05.04.2012r.

UZASADNIENIE

W. O.zaskarżył orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.z dnia 06.08.2012r. nr (...)

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. wniósł o oddalenie odwołania. Wskazał, że stan zdrowia W. O. kwalifikuje go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności według art. 4 ust, 2 ustawy z dnia 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Z 2011r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.). W. O. jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym okresowo na stałe, wg. symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S 05-R. Jednocześnie nie stwierdzono, iż stan zdrowia odwołującego powoduje niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2013r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce odwołanie W. O. oddalił.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie art. 4 pkt. 1 i 4 ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t. z późn. zm.) do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Natomiast niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

W celu ustalenia, czy schorzenia występujące u odwołującego się na dzień wydania decyzji Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W. powodują stopień niepełnosprawności – jeżeli tak to jaki, od kiedy datuje się powstanie tego stopnia i na jaki okres i czy istnieją przesłanki do konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych lekarzy z zakresu kardiologii oraz medycyny pracy.

Na podstawie wyników badania podmiotowo- przedmiotowego i po analizie dokumentacji medycznej biegli sądowi rozpoznali u W. O.: reumatoidalne zapalenie stawów ok. III/IV f., podwichnięcie przednie w stawach podpotylicznych, podwichnięcie przednie L2-L3, osteoporozę, łagodny przerost gruczołu krokowego, stan po laminectomii L3-L4-L5 i stabilizacji przenasadowej L3-L4-L5 z rwą kulszową obustronną, zawał serca ściany dolnej STEMI leczony PCI PTW oraz stent przebyty w 06.2012 i nadciśnienie tętnicze. Biegli uznali, że odwołujący się jest niepełnosprawny w stopniu znacznym na okres 2 lat od dnia 15.11.2012r., przy czym wskazali jako początek niepełnosprawności w stopniu znacznym listopad 2012 r.

Strony nie zgłosiły zastrzeżeń do sporządzonej opinii, Sąd Rejonowy uznał więc, że opinia jest pełni wiarygodna i daje podstawę do rozstrzygnięcia, zgodnie z jej wnioskami. Sąd I instancji przyjął, iż wnioskodawca w dacie wydawania decyzji przez organ rentowy kwalifikował się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, ewentualna późniejsza zmiana stanu zdrowia odwołującego winna być przedmiotem ponownego wniosku o świadczenie. Z uwagi na to, iż decyzja Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności została wydana w dniu 06.08.2012r., zaś z opinii biegłych – niepełnosprawność w stopniu znacznym u odwołującego powstała dopiero od listopada 2012 r. – Sąd odwołanie oddalił.

Sąd Rejonowy wskazał jednocześnie, że nic nie stoi na przeszkodzie złożeniu przez odwołującego ponownego wniosku popartego w/w opinią i będzie to przedmiotem oceny w drodze postępowania administracyjnego z możliwością odwołania się do Sądu.

A **pelację od powyższego wyroku** wniósł W. O. stwierdził, że wyrok Sądu Rejonowego jest dla niego krzywdzący, podniósł że biegli sądowi orzekli znaczny stopień niepełnosprawności i nie zgodzili się z wcześniejszą decyzją Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.z dnia 06.08.2012r. nr (...) opartą jedynie na ustaleniach kardiologa. Wskazał, że stan jego zdrowia jest ciężki, wymaga pomocy osoby trzeciej przy codziennych czynnościach związanych z ubieraniem się, przygotowaniem posiłków, czynnościami fizjologicznymi, jest w złej kondycji psychicznej.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja W. O. jest zasadna.

Przedmiotem sporu w sprawie był stopień niepełnosprawności W. O..

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t. z późn. zm.) do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się

osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy **albo** zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Według ust. 2 do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Według ust. 4 niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

W punkcie 1 decyzji z dnia 06.08.2012 r. nr (...) Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności zaliczył odwołującego się do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, symbol przyczyny niepełnosprawności to 07-S 05-R, w punkcie 3 ustalili, że niepełnosprawność istnieje od 10.1994r., oraz w punkcie 8 orzekł, że istnieje konieczność częściowej stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Skarżący nie zgadzał się z orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.z dnia 06.08.2012 r. nr (...), w którym został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce po prowadzeniu postępowania dowodowego i opierając się na opinii biegłych uznał, że odwołujący się jest niepełnosprawny w stopniu znacznym na okres 2 lat od dnia 15.11.2012r., przy czym początek niepełnosprawności w stopniu znacznym to listopad 2012r. Odwołanie od decyzji z dnia 06.08.2012r. zaliczającej odwołującego się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zostało przez Sąd I instancji oddalone, gdyż w dacie wydawania decyzji odwołujący kwalifikował się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, a późniejsza zmiana stanu zdrowia odwołującego się, zdaniem tegoż Sądu, winna być przedmiotem ponownego wniosku o ustalenie.

Sąd II instancji uzupełnił postępowanie dowodowe celem ustalenia, czy stopień niepełnosprawności został ustalony prawidłowo, bowiem rodzaj schorzeń występujących u odwołującego, jak również stopień ich zaawansowania budził wątpliwości, czy opinia jest miarodajna, zwłaszcza w kontekście zarzutów apelacyjnych.

Biegli sądowi z zakresu: kardiologii, ortopedii i neurologii u odwołującego się rozpoznali: reumatoidalne zapalenie stawów, destrukcję i dysfunkcję obu rąk w przebiegu RZS, stan po operacji obu nadgarstków, stopy płasko-koślawe utrwalone- stan po leczeniu operacyjnym, stan po leczeniu operacyjnym kręgosłupa l-s, zespół bólowy odcinka kręgosłupa w przebiegu choroby zwyrodnieniowej i RZS, przewlekłą chorobę wieńcową, stan po przebytych zawałach ściany dolnej serca w VI 2012r. leczony PTCA PTW z implantacją stentu metalowego, nadciśnienie tętnicze zredukowane. Biegli zaliczyli opiniowanego do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym od 05.04.2012r. na stałe z przyczyn ortopedycznych - zaawansowanego schorzenia narządu ruchu. Orzekli też, że jest zdolny do samodzielnej egzystencji.

W uzasadnieniu wskazali, że na podstawie wywiadu, badania przedmiotowego oraz analizy akt sprawy zaliczają odwołującego do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym. W. O. jest z wieloletnim wywiadem dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa i stawów obwodowych w przebiegu reumatoidalnego zapalenia stawów i choroby zwyrodnieniowej. Przeżył operacje korekcyjne obu stóp i nadgarstków oraz Laminektomię L3 -4-5 z odbarczeniem korzeni nerwowych i stabilizacją przynasadową L3-4-5., rzs w okresie II/IV f3/4. Porusza się z pomocą kul lub balkonika - mało sprawnie, miewa trudności z wykonywaniem czynności higienicznych, ubieraniem się oraz spożywaniem posiłków z powodu znacznego zniekształcenia stawów rąk z upośledzeniem ich ruchomości w postaci osłabienia chwytu siłowego i precyzyjnego. Biegli stwierdzili ograniczenie ruchomości ze zniekształceniem stawów kończyn górnych, deformację płasko - koślawą stóp z zanikami mięśni podudzi. Biegli podnieśli zaawansowanie RZS i choroby zwyrodnieniowej upośledza funkcjonowanie organizmu w stopniu uzasadniającym orzeczenie znacznego stopnia niepełnosprawności. Schorzenie ma charakter przewlekły. W chwili obecnej zaburza ono w znacznym

stopniu sprawność motoryczną, wymaga stałej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych. W opinii biegłego ortopedy stopień upośledzenia funkcji narządu ruchu powoduje niepełnosprawność w stopniu znacznym na stałe, stan zdrowia nie rokuje poprawy, wymaga ciągłej farmakoterapii, rehabilitacji i wsparcia ortopedycznego. Nie stwierdzono niepełnosprawności z przyczyn kardiologicznych (k. 63 – 64 a.s.).

Biegły sądowy z zakresu reumatologii u odwołującego się rozpoznał: reumatoidalne zapalenie stawów w IV okresie zaawansowania radiologicznego i 3/4 okresie funkcjonalnym, stan po operacji obu nadgarstków, stopy płasko koślawe - stan po leczeniu operacyjnym, stan po leczeniu operacyjnym odcinka lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa, zespół bólowy kręgosłupa w przebiegu choroby zwyrodnieniowej i reumatoidalnego zapalenia stawów. Orzekł, że schorzenia powodują niepełnosprawność stopnia znacznego od 05.04.2012r. na stałe, orzekł też że odwołujący się jest zdolny do samodzielnej egzystencji.

W uzasadnieniu swojej opinii biegły reumatolog wskazał, że badania kliniczne potwierdzają skrajnie zaawansowaną postać reumatoidalnego zapalenia stawów. Zaawansowanie zmian destrukcyjnych w obrębie narządu ruchu powoduje trwałą istotną dysfunkcję, upoważniającą do zaliczenia W. O. do osób trwale niepełnosprawnych w stopniu znacznym (k. 69 a.s.).

Zdaniem Sądu Okręgowego należało zgodzić się z wnioskami opinii tych biegłych, którzy orzekli, iż schorzenia na które cierpi odwołujący powodują u niego niepełnosprawność stopnia znacznego od 05.04.2012r. na stałe. Opinia wydana przez biegłych sądowych powołanych przed Sądem II instancji uwzględnia całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia odwołującego się, może więc być podstawą do oceny jego stopnia niepełnosprawności. Opinia ta jest spójna, logiczna i rzetelnie uzasadniona. Biegli przekonująco wyjaśnili, dlaczego stan narządu ruchu odwołującego się pozwala na uznanie go za osobę o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w piśmie z dnia 24.01.2014r. wniesionym w dniu 15.01.2014r. wskazał, że definicja znacznego stopnia niepełnosprawności zawarta w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t. z późn. zm.) oraz standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawarte w § 29 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. nr 139, poz. 1328 ze zm.) określają przesłanki wymagane do zaliczenia do znacznego stopnia, którymi są, m.in. „związek z niezdolnością do samodzielnej egzystencji” – art. 4 ust. 1, „całkowita zależność osoby od otoczenia” – § 29 w/w Rozporządzenia z dnia 15.07.2003r. Tymczasem W. O. jest samodzielny w zakresie komunikacji, poruszania się, ma zaś ograniczenia w zakresie samoobsługi i prowadzenia gospodarstwa domowego. Wymaga częściowej pomocy osób trzecich w niektórych czynnościach domowych (zakupy, ogrzewanie domu, przygotowanie posiłków) i w pełnieniu ról społecznych (wizyty lekarskie, sprawy urzędowe). Nie jest jednak całkowicie zależny od otoczenia, dlatego wydano orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na stałe o symbolu 05-R,07-S. Tylko bowiem osoba niezdolna do samodzielnej egzystencji spełnia przesłanki do zaliczenia do znacznego stopnia niepełnosprawności. (k. 84 – 85 a.s.).

Zdaniem Sądu Okręgowego, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności błędnie zinterpretował artykuł 4 ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t. z późn. zm.). Ten art. w ust. 1 stanowi o znacznej niepełnosprawności jako o „niezdolności do pracy **albo** zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającej, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji”. Przepis ten wprowadza alternatywę – niezdolność do pracy (tak jak w przypadku odwołującego się) lub zdolności do pracy w określonych warunkach w połączeniu z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Mając powyższe na względzie Sąd zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję, określił stopień niepełnosprawności odwołującego się jako znaczny - wynikający z niezdolności do pracy odwołującego - od daty złożenia wniosku tj. od 5.04.2012r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.